Nr. 53.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 3 LIPCA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Czytamy w *Poczcie Północney*, z *Petersburga* pod 23 czerwca: „Ostatniego wtorku, d. 19 t. m., N. Królewna Jeymość *Pruska*, *Karolina*, z orszakiem swym, ze stacyi *Kaskowo*, zrana o godzinie 8mey, wyjechawszy; przez *Kipień* i *Gatczyn*, tegoż rana do *Pawłowska* przybyła. Tegoż dnia w *Pawłowsku* był obiad Nayjaśnieyszey Familii Cesarskiey i przybyłych Gości. Pierwsi urzędnicy dworu do stołu zaproszeni byli.

We środę d. 20, o godzinie 6tey z południa, był uroczysty wjazd do tuteyszey stolicy Nayjaśnieyszych Cesarstwa Jchmość i Wielkich Xiążąt Jchmość. Cesarz Jegomość, w towarzystwie Wielkich Xiążąt, Xiążęcia *Wilhelma* Pruskiego i Jenerałów, jechał konno, a Nayjaśnieysze Cesarzowe i Xiężniczka Pruska, *Karolina*, w odkrytym pojeździe. Na drodze, kilka wiorst za miastem, i w mieście na ulicach, przez które wjazd się odprawiał, i na stykających się z niemi, stały uszykowane woyska. Huczne *ura!* woysk stojących i nieprzeliczonego mnóztwa widzów, tudzież wystrzały działowe z twierdzy, napełniały powietrze. Wkrótce po przybyciu do zimowego pałacu, Nayjaśnieysze Cesarzowe z Xiężniczką *Karoliną*, raczyły wyyśdź na balkon, przed którym w obliczu N. Cesarza Jmci przeciągały woyska. Potém widzowie, okrywający plac admiralicyi i ulice stykające się z placem pałacowym, wielkiemi tłumami spiesząc ku balkonowi, na którym znaydowały się NN. Cesarzowe z Xiężniczką, napełniali powietrze okrzykami radośnego *ura!* W tymże czasie na *Newie* stało kilka jachtów z rozwiniętemi różnemi banderami. Wieczorem miasto całe było oświecone.

We czwartek, d. 21, u N. Cesarzowey Jeymości, *Maryi Fedorowny*, był obiad dla Nayjaśnieyszey Familii i przybyłych Gości, do stołu zaproszone były znakomitsze obojey płci osoby. Obiad był na 154 osob.

Radośny dzień przybycia do *Sankt-Petersburga* Nayjaśnieyszey Królewny Jeymości Pruskiey, *Karoliny*, uwieczniony został uroczystém poświęceniem mieysca, na którém wzniesiony będzie kościoł *Zmartwychwstania Pańskiego*, za ludwisarnią. O godzinie 11tey przed południem, Przenaywielebnieyszy, *Ambroży*, metropolita nowgorodzki i sankt-petersburski, odprawiał święte obrzędy, i położył kamień przyszłey świątyni ku chwale Naywyższego. Pod kamieniem złożona została bronzowa tablica ze stosownym napisem. Liczne zgromadzenie wiernych, do głosu arcy-pasterza swojego, łączyło swe modły, o pobłogosławienie wzniesieniu tey świątyni, a razem o szczęśliwe i długie panowanie Cesarza Jegomości i całego Nayjaśnieyszego Domu.“

Woronezki wicegubernator, rzeczywisty radca stanu, *Mahnicki*, mianowany cywilnym gubernatorem simbirskim.

Od przybywających tu z gubernii tambowskiey, woronezkiey, i orłowskiey, mamy godne wiary wiadomości, że w pomienionych guberniach naypięknieyszego spodziewają się urodzaju.

Po odbytych publicznych popisach uczniów Cesarskiego Liceum Cesarskosielskiego, które 15 dni trwały, d. 9 t. m. uskuteczniło się pierwsze wyyście 29ciu uczniów, którzy ukończyli przepisany sześcioletni kurs nauk. Nayjaśnieyszy Założyciel tey szkoły, Cesarz Jegomość, akt ten uroczysty obecnością Swoją zaszczycić raczył. O południu N. Pan, w towarzystwie JO. Xiążęcia Jmci *Galicyna*, sprawującego ministeryum oświecenia krajowego, przybył do wielkiey sali Liceum, gdzie przez Dyrektora i wszystkich professorów był spotkany. Po zajęciu przez N. Pana przygotowanego mieysca, Dyrektor w krótkich wyrazach przełożył cel uroczystości. Po czém sekretarz Konferencyi przeczytał sprawę z zatrudnień, biegu nauk i zasad, na których w Liceum urządzona jest nauka i kształcenie uczniów. Potém sprawujący ministeryum oświecenia przedstawił Cesarzowi Jegomości wszystkich wychodzących z Liceum uczniow, wymieniaiąc rangi, których oni, w miarę postępow w naukach i ze względu na piękne sprawowanie się, wchodząc do służby panstwa stali się godnymi, również i tych, którzy za szczególnieysze odznaczenie się otrzymali medale, albo listy pochwalać, które też im rozdał. Nayjaśnieyszy Pan, otoczony tu kołem młodzieńców, którzy łasce Jego winni są swoie ukształcenie i przyszłą na świecie pomyślność, a w dniu tym nowemi łaskami Monarchy osypani, stali się godnymi z ust Jego oycowskich usłyszeć nauki zachęcaiące do cnoty, moralności i pełnienia świętych ku Oyczyźnie obowiązków. Oycowskie te słowa zostaną niewygładzonemi nazawsze w ich sercach, równie jak pamięć wszystkich dobrodzieystw, na nich wylanych. Potém Sprawuiący ministeryum oświecenia przedstawił Cesarzowi Jegomości wszystkich professorów, którym N. Pan raczył oświadczyć nayłaskawsze swe podziękowanie, za podjęte w przeciągu sześcioletniego tego kursu prace. Nakoniec Cesarz Jmć, odwiedziwszy gabinet fizyczny, sale lekcyyne, izby sypialne, i cały dóm w ogólności, oddalił się z Liceum. (*Tu następują imiona uczniów, z wyrażeniem rang i znakow dystynkcyi, które otrzymali. Umieszczenie ich w naszey gazecie odkładamy do następnego numeru.*)

Radca tayny, *Karniejew*, Kurator Cesarskiego Uniwersytetu charkowskiego, pierwszych dni czerwca, przybył do pomienionego miasta, zwiedzał budowy uniwersytetu i gimnazyum.

D. 25 maja, przejeżdżał przez *Radziwiłłów* jenerał piechoty, Xiążę *Gorczaków*, powracający zza granicy, i nazajutrz wyjechał traktem do *Krzemieńca*.

Liczba okrętów w *Rydze*, d. 26 czerwca: przybyłych 1005, wyszłych 945.

Kurs wileński na assygnaty: rubel sr. 3 r. 80½ kop.; dukat 10 r. 89 kop.; imperyał 37 r. 55 kop.

Królestwo Polskie.

Gazeta nasza ogłosiła niedawno zgon JW. Józefa *Wielhorskiego* Jenerała Dywizyi, Senatora Woiewody. Mąż ten z oyca, JW. Michała *Wielhorskiego*, Kuchmistrza W. K. i matki, JW. Izabelli z *Ogińskich Wielhorskiey* spłodzony, urodził się w *Horochowie*, Województwie natenczas Wołyńskiém, dnia 1go listopada 1759 roku. Troskliwi o oświecenie syna swego rodzice, przykładem *Zamoyskich* i *Tarnowskich*, wysłali go za granicę, gdzie, w *Caen* i w *Paryżu*, w różnych wydoskonaliwszy się naukach, powrócił w dom rodzicielski, w towarzystwie sławnego z dzieł X. *Mably*, który następnie

dopełnieniem instrukcyi i wychowaniem ucznia swego zaiął się. Przy pierwszém zabłyśnieniu szczęśliwych dla Polski czasów, pośpieszył młody *Wielhorski* do oyczystych zaciągnąć się znaków, w których, stopniami doszedł do rangi Rotmistrza pułku lekkiego Królewskiego, szefostwa Xięcia Józefa *Poniatowskiego*.

W pamiętney woynie 1794, dwie od Naywyższego naówczas Naczelnika siły zbroyney narodowey, Tadeusza *Kościuszki*, otrzymał nominacye: iednę dnia 15 kwietnia w obozie pod *Bosutowem*, na Pułkownika pułku czwartego przedniey straży; drugą dnia 8 maia w obozie pod *Połańcem*, na stopień Jenerała-Maiora woyska Koronnego. Przed końcem ieszcze tey za wolność, całość i niepodległość walki, wysłany do *Paryża* z polecenia Rządu Jenerał *Wielhorski*, gdy cały kray nasz później zaiętym został, i Polska przestała bydź Polską, już doniey nie wracaiąc, wkrótce, iednym zawsze pałaiący duchem, wszedł do tych sławnych legionów, które zgasłego narodu, bohatyrskiém usiłowaniem przeciągaiąc historyą, ściągnęły na siebie uwagę mocarstw europeyskich, i przez krwawe ofiary i czasem niezatarte blizny, dobiły się nakoniec chwały utrzymania nazwiska, które kiedyś miało bydź przez Naywspaniałszego zwycięzcę naszego wskrzeszoném. Wszedłszy do nich przebył różne z niemi koleie, aż do roku 1802, w którym na spoczynek do oyczystych powrócił siedlisk. Czekała go tu nagroda za cnotliwe prace, czekał go związek z osobą, która odtąd wszystkie iego podzielaiąc chwile, miała się stać życia iego ozdobą, a w nastać maiących bolach i cierpieniach iedyną pociechą i osłodzeniem. Jakoż w roku 1803 zawarł Jenerał *Wielhorski* dozgonne śluby z JW. Salomeą *Dembińską*, córką JW. Franciszka *Dembińskiego* Starosty Wielbromskiego i JWżney Urszuli z *Morstynow Dembińskiey*. — Nie długi ten był odpoczynek na łonie pokoiu i miłości. Nowe dla Polski gdy zaiaśniały nadzieie, nie mógł *Wielhorski* w nieczynności pozostać. Rozmaicie w różnych wydziałach Rządu Xięztwa Warszawskiego używany, przeszedł koleią stopnie i urzędy Członka Rady Centralney woysko Gallicyyskie organizuiącey, Radcy Stanu, Jenerała Dywizyi, Dyrektora Jeneralnego żywności, Dyrektora Administracyi woyskowey i Zastępcy Ministra Woyny. Nadeszła nakoniec chwila i zupełnego nadziei naszych zniszczenia i cudownego zarazem onych wskrzeszenia, kiedy, zwycięzkim ozdobiony wawrzynem, wstąpił *Alexander* do murów zdziwionego *Paryża*, kiedy dłoń jego niezachwianym w wierności i w stałém przetrwaniu Rycerzom naszym podana, nam oyczyznę, Rossyjanom sprzymierzeńców, a Wskrzesicielowi naszemu nieśmiertelną sławę zapewniła: wezwany na członka do tworzącego się Komitetu Woyskowego, poszedł z innemi *Wielhorski* za głosem wdzięczności, nadziei, i przekonania; a gdy po nowych zaburzeniach, i po nowém uspokojeniu, uyrzała nareszcie stolica nasza i Polska, Króla i Pana swego, podwóyny z rąk łaskawego Monarchy odebrał *Wielhorski* zaszczyt: został bowiem Ministrem Woyny i Kawalerem orderu *Orła* białego. Był to ostatni wieniec nagrody dla sprecowanego i długiem cierpieniem skołatanego Męża. — Wkrótce słabość zdrowia nie pozwoliła mu dłużey na stopniu Ministra Woyny pozostać. Uwolniony łaskawie, czas niejaki poczuł pokrzepione siły, ale nie długo tém cieszył się polepszeniem; wkrótce coraz mocniey zapadając na zdrowiu, pomimo wszelkich zabiegów naysławnieyszych Lekarzy, pomimo ciągłych, naytkliwszych i naytroskliwszych starań żony, dokonał użytecznego i chwalebnego życia swego, na dniu 24 czerwca o godzinie 5 wieczorem, zostawuiąc po sobie nieutuloną w żalu Małżonkę i dwoje dzieci, to jest, syna *Jana Nepomucena* i córkę *Maryannę*. Zwłoki spoczywaiącego w Bogu pochowane zostały w kościele *ś. Krzyża*, dokąd przy pogrzebowym obrzędzie towarzyszyć im raczył J. C. Mość W. Xiążę *Konstanty* na czele wszystkich Jenerałów, Pułkowników i Officerów w *Warszawie* znaydujących się. — Takie było życie, taki koniec Józefa *Wielhorskiego*. — W obrazie losów człowieka wszystko jest zmienne i znikome: powstają i snują się jedne za drugiemi postacie, i jedne po drugich nikną, innego po sobie nie zostawuiąc śladu, oprócz pamięci cnot i usług dla oyczyzny i ludzkości pełnionych. Wspomnienie cnoty nową cnotę rodzi; obyśmy zatém tak żyli, i tak kończyli, aby imie nasze przez wdzięczność współziomków zachowane, naypóźnieyszym następcom za wzór podawane bydź mogło!

Dyrekcya Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego. W dalszym ciągu obwieszczenia o agituiącem się ciągnieniu Loteryi na Majętność *Tyszowce*, w dniu 30 czerwca b. r. do Gazet podanego, uwiadamia ninieyszém, iż w dniu 1 b. m. odciągniono 800 Numerów, z których poniżey wyrażone wygrały, to iest: — Nra 80,857 — 80,509 — 50,732 — 65,901 — 19,391 — 20,490 — 20,370 — 17,734 — 66,663 — 85,857 — 79,035 — po 5 cz. zł. — Nra 3,009 — 2,290 po 10 cz. zł., a Ner 82,551. 15 cz. zł.

W dniu 2gim b. m. odciągnięto 800 Numerów; z tych wygrały, jako to: 81,476 — 52,498 — 71,885 — 83,611 — 38,745 po 5 cz. zł.; Ner 61,259 25 cz. zł.

W dniu 3cim b. m. odciągnięto 800 Numerów; z tych wygrały: 84,794 — 11,206 — 42,027 — 80,254 — 54,815 po 5 cz. zł., Ner 8,414 10 cz. zł. 47,533 15 cz. zł. — Ner 40,772 25 cz. zł.

W dniu dzisieyszym zrana odciągnięto 800 Numerów, z tych wygrały, to iest: 34,728 — 40,368 — 72,640 — 55,664 — 56,485 — 64,235 — 8,654 — 66,969 — 29,057 — 42,011 — 13,067 — 70,702 — 68,599 — 69,690 po 5 cz. zł. — Ner 46,768 10 cz. zł.

Dalsze ciągnienie ninieyszéy Loteryi do dnia następnego na godzinę 9tą rano odłożono.

W Warszawie d. 4 lipca 1817.

Kochanowski.

Straszak S. J. D.

Z powodu przybyłego przed nieiakim czasem do *Warszawy* człowieka, niby łuszczką czarną po ciele okrytego, udzielamy czytelnikom wypis z dykcyonarza historyi naturalney pod artykułem *Homme Porc-Epic* (człowiek Jeż) — „Doktor *Askaniusz* czytał w Towarzystwie Królewskiem Londyńskiem opisanie człowieka, nazwiskiem *Eduard Lambert*, który w Hrabstwie Sussex w Anglii urodził się bez naymnieyszey na ciele przywary, i z rodziców zupełnie zdrowych. W sześć tygodni po przyyściu na świat, całe iego ciało, wyjąwszy twarz, dłoń i palce, oraz podeszwę u nóg, okryte zostało niezmierną liczbą iakichsiś narostków, które zwolna przemieniły się w sierść na wpół-przezroczystą, twardości rogu i iego giętkości. Wyrznąć tego nie wstrzymać niemogło. Ta sierść, sześć linij długa, a dwie albo trzy gruba, wrastała w górę prostopadle, iak u jeża. Miał on brodę czarną, i takież włosy, a całą postać ciała przyjemną. — To iednak szczególnieysza, iż ta sierść spadała z niego w iesieni, i znowu wyrastała. W dwódziestym ósmym roku życia dostał mocney ospy, z czego całkiem wyliniał, lecz zaraz sierść powróciła. — Człowiek ten tak szczególnego rodzaju pokochał się w pewney pannie, potrafił ią dla siebie zniewolić, i miał z nią sześcioro dzieci, synów i córek, równie iak on podobną sierścią obrosłych. — Z tey familii pozostał tylko ieden chłopiec (Anglicy nazywali oyca *the porcupine man.*) Jeżeli się ożeni, może uwiecznić swóy ród; natura bowiem wskazuie rozliczne przykłady, które dowodzą, że odmiana, szczególniey z linii oyca, może się utrzymywać w późnych pokoleniach.„

Miasto wolne Kraków.

W dniu 20 czerwca, pamiętney rocznicy ogłoszenia Królestwa Polskiego, wszystkie Władze Królewsko-Polskie w *Krakowie* były obecne na wotywie w Kościele Katedralnym odprawioney. Odśpiewane przez JW. Biskupa Dyecezyi Krakowskiey i Senatora, w assystencyi licznie zgromadzonego Duchowieństwa i całey Kapituły, *Te Deum*, ukończyło modły wdzięczności, które Naród od zagłady wybawiony, do Boga Zastę-

pów za wspaniałomyślnego swego Wskrzesiciela w późne wieki nieść nieprzestanie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Niemcy

(*Z gaz. le Cons. Impart:*) Królewska Akademia Erfurcka ogłosiła zadanie do nagrody, przeznaczaiąc dla autora nayleprzey rozprawy 100 talarów. Zadanie iest następuiące.

„Jaki wpływ miała na ludzkość woyna oswo„bodzenia w latach 1813, 1814. i 1815? Woyna „ta byłaż sprawą ludzkosci lub nie? Jakie są „znaki poznawania jey skutkow w życiu społecz„nem, i w których krajach Europy widoczniey „się okazuią te skutki, służące za dowód nasze„go postępu, albo też cofnienia się naszego?„ Xiążę *Hardenberg* wybrał to zadanie zpomiędzy wielu do nagrody przeznaczonych i jemu przedsta wionych. Odpisy maią bydź przysyłane do pomienioney Akademii, przed dniem 1 maia 1818 roku.

Piszą z *Insprucku*, że d. 12 maia, w gminie *Rottenberg*, góra iedna zapadła i zamieniła się w nader żyzną dolinę. Znaczna liczba familiy, które tam mieszkały, w ostatniey przez ten przypadek nędzy pogrążoną została. Szkody liczą 100,000 złotych: i lękaią się, żeby więcey podobnych nie nastąpiło zdarzeń Wypadek ten może bydź skutkiem wielkich śniegow, które tam wypadły w lutym, marcu i kwietniu, a przez odmianę temperatury, oraz ciepłe i obfite deszcze nagle stopniały.

Umieszczona z gazet niemieckich wiadomość; iakoby Xiążę Wirtemberski *Paweł* zaniosł do Seymu *Związku Niemieckiego* protestacyą przeciwko proiektowaney przez Króla *Wirtemberskiego* Konstytucyi kraiowey, tudzież przeciwko statutowi familiynemu, i iakoby Seym Niemiecki na 30tey sessyi swoiey nie przyiął tey protestacyi, iest zmyślona: gdyż w ogłoszonym teraz drukiem protokóle teyże sessyi, nie ma naymnieyszey wzmianki o rzeczoney protestacyi.

Królestwo Bawarskie.

Z Munich 14 Czerwca. Dnia 6go b. mca ogłoszono tu ustawę Króla Jmci w słowach:

„Gdy iuż nasza Rada Stanu zupełnie iest urządzona, i działanie iey oznaczone ustawą z dnia 3ciego maia, chcemy, aby niezwłocznie stała się czynną. Tym końcem rozkazuiemy utworzyć w niey wydziały, którym poleciliśmy roztrząsnąć gruntownie i iak nayprędzey: 1) Przeyrzenie ustaw o gminach; praw służących panom maiętności czynszowych; o majoratach, obowiązku służby woyskowey, i co się tycze obrony kraiu, narescie, wszystkich ustaw, które w skutek aktu Ligi Niemieckiey maią bydź zmienione lub poprawione; — 2) Urządzenie Rad po cyrkułach kraiowych — 3) Robotę około przeszłey konstytucyi Królestwa, kodexu cywilnego, kryminalnego i policyynego. — Skoro Wydziały Rady Stanu poruczone im dzieło ukończą, oddadzą ie pod rozwagę całey Rady Stanu.

(Podp:) *Maxymilian Józef.*

Brazylia

Gazeta ryzka, *Zuschauer* z dnia 26 czerwca v. s., między rozmaitémi wiadomościami umieściła: „Mówią, że Król Portugalski wyjechał w podróż na powrót do *Europy*. Utrzymnią, że Portugalskie woysko w *Montevideo*, pod jenerałem *Lecor*, tak iest nieposłuszne, iż ten jenerał prosił o odwołanie siebie, jeśliby posiłki przysłane bydź nie mogły. Rząd *Buenos-Ayres* formalnie *Brazylii* woynę wypowiedział.

Francya

(*z gaz. Korr. Hamb.*) *Paryż, dnia 18 czerwca.* Dwór wyiedzie iutro na nieiaki czas do *St. Cloud*, a przez czas ten porobią się w *Thuilleries* potrzebne poprawy. W *St. Cloud* gwardya narodowa paryzka utrzymywać będzie straż pałacową.

Trybunał Królewski potwierdził wyrok sądu pierwszey instancyi, skazuiący autora „Listu do Hrabiego *de Cazes*„, Pana *Chevalier*, na 4 miesiące więzienia, na zostawanie przez rok pod dozorem policyi i na utratę przez lat 5 praw obywatelskich. Drukarz *Dentu* uwolniony został.

Podług doniesień z *Lyonu* pod 14 t. m., chłopi z okolic od *Trevoux*, aż do *St. Genis* etc. robili przygotowania, ażeby nocną porą na *Lyon* napaśdź, zrabować, a znakomitszym urzędnikom cywilnym i woyskowym życie odebrać. Policya iednak, uwiadomiona o tem, zapobiegła tak okropnemu zamachowi przez rozstawienie straży i patrolów. Jeden tylko oficer legł od kuli; ale wielu buntowników poymano, którzy, spostrzegłszy, że na nich dobre iest przygotowanie, uciekli do lasów. Dnia 13 stracono dwóch z nich w *Lyonie*.

Paryż, dnia 20 czerwca. Dnia 17 t. m. przedstawiany był Królowi, Pan *Mano*, sprawuiący interessa Porty Otomańskiey.

Zawczora wyiechał Król Jmć do *St. Cloud*, gdzie zabawi do dnia 7 lipca.

Z Lyonu otrzymano przez telegraf wiadomość, że tam więcey 100,000 łasztów zboża z *Odessy* przyszło, i że cena żyta znacznie się zmnieyszyła.—Panow *Comte* i *Dunoyer*, wydawców pisma *le Censeur* aresztowano i do więzienia *Force* zaprowadzono — Król Jenerała *Cannuel* Dowódzcę *Lyonu*, za dobre sprawowanie się, mianował baronem.

Smiertelne szczątki *Heloisy* i *Abelara*, które podczas rewolucyi w muzeum, *de petit Augustin* zwanego, umieszczone zostały, na rozkaz rządu przeniesione są teraz do kościoła *Saint Germain des Pres*, gdzie d. 16 czerwca odprawiło się uroczyste nabożeństwo żałobne za ich dusze. Truny ich maią bydź przeniesione na cmentarz *Père la Chaise*.

Porta uznała stany zjednoczone wysp Jońskich i ma tam wysłać swego ajenta.

Król kazał sporządzić nową kartę geograficzną Francyi, która ma bydź daleko dokładnieyszą od kart *Kassiniego*.

(*z gaz. berl.*) Xiążę *Wellington* za trzy tygodnie z *Anglii* tu iest spodziewany — W przeciągu 6ciu miesięcy, departement *niższey Sekwany* (*St. Rouen*) 300,000, a depart. *Oise* 400,000 fr. wspomożenia od Króla otrzymali.

Z boleśnem uczuciem daie się postrzegać, iak dalece różni się postępowanie oficerow na połowie żołdu w departamencie *Rodanu*, od spółtowarzyszow ich w innych departamentach będących. Król rozkazał podać sobie listę tych, którzy dali z siebie przykład wierności i poświęcenia się; owych zaś, którzy w *Lyonie* i różnych departamentach południowych do rozruchow należeli, sądem woyskowym ze wszelką praw surowością sądzić zalecił.

Dla żony kapitana *Ledoux*, który 8go czerwca w czasie powstania w *Lyonie* zabity został, przeznaczył Król 300 fr. pensyi: a syna przyiąć rozkazał do szkoły *St. Cyr*.

Zdrowie Pani *Stael* powolnie się polepsza; zawsze ieszcze troskliwi są o iey życie.

Po wielu bardzo mieyscach Francyi były rozruchy pod pozorem niedostatku zboża, i wszędzie musiano użyć siły woyskowey do ich poskromienia, a gdzieniegdzie musiano strzelać do burzycielow. Wszędzie wmówiono chłopom, iż żołnierze nie będą do nich strzelali: w czém się zawiedli.

Niderlandy

(*z gaz. Oester. Beob.*) Król Jmć z podróży swey ku granicom państwa, powrócił do *Bruxelli* d. 12 czer-

wca — W nocy z 12 na 13 t. m. w różnych kwartałach miasta *Bruxelli* znaleziono buntownicze kartki poprzybiiane. Powzięto iuż ślad do wynalezienia sprawcow tey roboty. — D. 26 maia, jenerał *Vandamme* wyiechał z *Texel* do *Filadelfii*. — Konsul hiszpański w *Amszterdamie* obwieścił, iż surowe są przedsięwzięte środki, dla zagrodzenia, iżby awanturnicy i szukaiący losu, z bronią i potrzebami woiennemi do Ameryki hiszpańskiey nie przybywali — W *Amszterdamie* przez przybywanie wychodzcow szwaycarskich i szwabskich, nie zmiernie się pomnożyła liczba żebractwa.

Austrya

Przez patent cesarski z dnia 12 maia, zalecono wybiianie nowey monety miedzianey, która iest przeznaczoną do załatwiania wypłat w monecie konwencyyney.

Wielu utrzymuie, że Xiężniczka *Leopoldyna* do późnieyszych wiadomości we *Florencyi* zabawi.

W rocznicę bitwy pod *Waterloo* odprawiła się tu msza uroczysta i parada woyskowa. Xiążę Następca tronu z jenerałami znaydował się w kościele i na paradzie.

Zawiązało się niedawno w *Wiedniu* nowe towarzystwo pod nazwiskiem *Narodowego Konserwatoryum Muzycznego*, w którem utworzy się szkoła śpiewania. Pierwsze posiedzenie odbyło się 12 sierpnia pod przewodnictwem Dyrektora Dworskiey orkiestry *Salierego*. Pierwszego roku utrzymywanych będzie 12 chłopcow i tyleż dziewcząt, a liczba ich, coraz tak powiększana, w końcu 60 osób wynosić będzie.

Włochy.

Do szpitala waryatow w *Aversa* (w Neapolitańskim) zaprowadzono muzykę, widowisko teatralne i inne uczciwe rozrywki, które przykładaią się do uzdrowienia, a przynaymniey osłodzenia choroby tych nieszczęśliwych. Użyteczne roboty, któremi się tam waryaci trudnią, przyniosły szpitalowi więcey, aniżeli czynią koszta ich utrzymywania. Zbywaiący ten dochod za uchwałą zgromadzenia waryatow oddano dla ubogich miasta *Aversa*.

Prussy

Piszą z *Pilawy*, iż tam dnia 11 czerwca przybył okręt, maiący na sobie 51 podróżnych, tak kobiet, iak mężczyzn i dzieci, którzy przybyli ze Szkocyi, i póydą do dóbr Jenerała *Paca* w Litwie. Zdaie się, iż to są ludzie zamożni, maią potrzebne narzędzia rolnicze, a nawet dwa szkockie buhaie.

Portugalia

W korrespondencie hamburskim czytamy z *Paryża* pod 18 czerwca: „Podróżny Pewny, który z *Portugalii* do *Bayonny* przybył, powiada, że po wielkim rozruchu w *Koimbrze* wiele także osób uwięziono, i że wiele officerów angielskich, w portugalskiey służbie zostaiących, zamordowano.„

Taż gazeta donosi z *Londynu* pod 20 czerwca: „D. 31 maia, fregata *Perola*, wyszła z *Lizbony*, dla przyłączenia się do eskadry, blokuiącey *Pernambuco*. Gdy ostatnie wiadomości z *Lizbony* wychodziły, zupełna tam była spokoyność. Spiskowi nie zwłocznie sądzeni bydź maią.

Gazeta ryzka, *Zuschauer*, między rozmaitemi wiadomościami, wyraża: „W listach z *Lizbony* donoszą, że spisek gruntowniey jest osnowany, aniżeli z początku rozumiano, i że rząd daleko więcey ma o nim wiadomości, aniżeli dotąd ogłosił.

Hiszpania.

Czytamy w gazecie ryzkiey, *Zuschauer*, w numerze z dnia 26go czerwca v. s. „Listy z *Katalonii* donoszą, że jenerał *Milans*, połączywszy się z *Don Jose Quer*, dowódzcą strzelcow *tarragońskich*, główną swoię kwaterę w *San-Grao*, między górami, założył. Siła iego wynosi 6,000 ludzi; miał ieszcze przy tém niewielki park artylleryi z 18stu dział, ze wszelkiemi do nich potrzebami. Chłopi z prowincyi, dobrowolnie i aż do zbytku obficie dla woyskiego dostarczaią żywności. Liczba żołnierzy iego niezmiernieby się powiększyła, gdyby jenerał *Milans*, wszystkich, do służby iego weyśdź chcących, bronią mógł opatrzyć.„

Taż gazeta między rozmaitemi wiadomościami tak pisze: „Donoszą w listach z *Madrytu*, że teraznieyszy stan *Portugalii* zwraca uwagę rządu. Do wszystkich mieysc pogranicznych posłano rozkazy, aresztować wszystkich z *Portugalii* do *Hiszpanii* przybywaiących, i wielką na nich mieć baczność. Po twierdzach czynią się środki ostróżności, mianowicie w *Badajoz*. Zapewniaią, iż przeięto listy z *Portugalii*, z których dowiedziano się o planach stronnikow stanow *Cortez*, dążących do wzniecenia rozruchow w Hiszpanii. Oddziały załóg w *Vittorii*, *Burgos* i *Valladolid* otrzymały rozkazy, ażeby, jak nayspiesznież, na granice królestwa *Leonu* ciągnęły.

Podług korrespondenta hamburskiego, dawnieysza przedaż dóbr duchownych w *Hiszpanii* potwierdzoną została.

Gazety francuzkie zawieraią o rzeczach hiszpańskich z *Paryża* pod 15tym czerwca: „W *Madrycie* mówią na nowo, że wysoka rada kastylijska ostatecznie się iuż zatrudnia losem tych *Hiszpanow*, którzy dla politycznych zdań swoich z kraiu uciekać musieli — Nowy plan finansowy niezawodnie ma przyyśdź do skutku. Król miał go iuż podpisać d. 2 czerwca — W sprawie jenerała *Lacy* bardzo nieznaczny postęp. Sąd woyskowy do sądzenia iego nie iest ieszcze mianowany — Król hiszpański na urzędowe oznaymienie dworu neapolitańskiego, o przyięciu przez wuia swego, nowego tytułu, Króla *Oboyey Sycylii*, tytuł ten uznał.

Sprawdziło się niestety! iż wielka zbroiownia morska w *Caraca* pod *Kadyxem* stała się pastwą ognia. Przypisuią to złemu zamiarowi, ażeby przeszkodzić wychodzeniu stamtąd eskadr z woyskiem do Ameryki przeciw rokoszanom. W tey zbroiowni było wszystko, co do wyprawienia wielkiey flotty może bydź potrzebnem. Pożar tak był wielki, iż wyspa *Leon*, kanałem przedzielona od *Caraca*, zasypana była iskrami.

Australia

Zjawiło się nowe mocarstwo handlowe, które od lat kilku weszło w związki z Chinami, a zowie się *Australezya*. Król wyspy *Owyhée* (gdzie sławnego żeglarza *Cook* zabito), człowiek śmiały, zagarnął pod swe panowanie wszystkie wyspy *Sandwichskie*. Anglicy wprowadzili tam swoie obyczaie i język. Znaczna liczba maytkow angielskich i amerykańskich przyięła u tego króla służbę, pod korzystnemi dla nich warunkami, i wkrótce bandera tego nowego kraiu będzie powiewała w porcie londyńskim. Król ten kupił u Amerykanow kilka okrętow, na wzór których kazał budować okręty w *Owyhée*. Ma on zamiar uzbroić flotyllą, Zowie się *Tamahamaah*: ma lat 50: iest mężny i przystoyny człowiek: myśli szlachetnie: a lubo iest podbicielem, kochaią go przecież bardzo poddani iego. Miał iuż dwie żony, a teraz ma poiąć trzecią. Handel posłużył mu do zebrania znacznego skarbu w pieniądzach i towarach.

Ameryka Hiszpańska.

Czytamy w gazecie ryzkiey, *Zuschauera*; „Podług amerykańskich gazet, zupełna siła zbroyna powstańców hiszpańskich w *Ameryce-Południowey*, składa się z 19,050 ludzi. W liczbie tey 8000 jazdy. Królewskie woysko składa się z 5,350 ludzi, między któremi bardzo mało jest kawaleryi. Powstańcy maią 19 okrętów, królewscy 9.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 53.

WILNO DNIA 3 LIPCA 1817 ROKU

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— Wilno. —

W następujący piątek, dnia 6 t. m., na tuteyszym teatrze, dana będzie nowa sztuka, Komedyo-Opera, pod tytułem Mirobolanus czyli Nowe Odkrycia, oryginalnie przez jednego z członków tuteyszego Towarzystwa Dobroczynności napisana, z muzyką nową; poprzedzi Komedya z dzieł P. *Kotzebue* we dwóch aktach, pod tytułem Prawo Nadbrzeżne. Dochód z widowiska tego przeznaczony jest na rzecz ubogich w domu Towarzystwa Dobroczynności zostających.

N. Cesarz Jmć łaskawie pozwolić raczył Radcy nadwornemu, i praktykującemu w mieście naszém Doktorowi, *Bernardowi*, noszenia orderu Legii honorowey, udzielonego jemu przez N. Króla Jmci Francuzkiego, za czynioną usługę i pomoc medyczną w roku 1812 i 1813 dla chorych i ranionych francuzkich w szpitalu woyskowym mińskim.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Anglia

(*Z Korr. hamb.*) *Londyn*, *dnia 17 czerwca.* Liczba poymanych pod *Nottingham* wędruiących rewolucyonistów wynosi około 50; niektórzy z nich są rzeczywiście żywemi obrazami głodu i nędzy. Gazeta *Nottingham Review* „ donosząc o przyprowadzeniu niektórych z nich zawiera następuiące słowa: „ Nikt z ludzi maiących czułe serce, nie mógł patrzeć na wygłodniałe twarze głównych charakterów w tey żałosney kawalkacie, bez uczucia litości dla uwiedzionych więźniów, z których żaden nie zdawał się bydź zwyższéy klassy, jak wyrobników. “

Talma i Panna *Georges* dadzą kilka reprezentacyy w sali tuteyszego domu opery; a to za postanowieniem ceny weyścia po *jedney gwinei.*

Dla *Irlandyi* odnowiony został dawny bil, mocą którego wolno jest tamecznemu rządowi poddadź pod prawa wojenne te hrabstwa Irlandyi, w których zaburzenia zaszły. Jenerał *Mathew* mówił z tego powodu d. 13 w Izbie niższey i powstawał mocno przeciw takiemu postępowaniu z *Irlandyą.* „ Nie wiem mówił on, co jeszcze przedsięwezmą ministrowie względem Irlandyi; ale wiem, że głód, nędza i naywiększa rozpacz coraz bardziey, rozszerza się w tym nieszczęśliwym kraju; że duch publiczny całkiem zniknął; że handel upadł, ze pola w Irlandyi odłogiem puste leżą, że ludność po wsiach i miastach coraz się zmnieysza i wystawuje smutny widok emigracyi. Chcąż ministrowie daley jeszcze tak postępować? Maż *Irlandya* stać się prowincyą Anglii głodem wymorzoną....? Kray ten czyż ma bydź podzielony dla żołnierzy, a mieszkańcy poniżeni jak niewolnicy negrowie, aż do lizania stop tyranów swoich? i t. d.

Podczas rozpraw, które zawczora w Izbie wyższéy z powodu powtórnego czytania bilu względem zawieszenia aktu *Habeas Corpus* powstały, Lordowie składaiący oppozycyą oświadczyli głośno, że szpiegowie rządowi głównymi byli sprawcami zaburzenia na *Spafields* i w hrabstwie *York.*

Londyn dnia 20 czerwca. Zapewniają, iż rząd potrzebować będzie jeszcze pożyczki 15 milionów f. s. — Cena papierów skarbu publicznego podniosła się na 2 procenty; uważają to za dowód, że obawa wypadków rewolucyynych i znacznych odmian krajowych zupełnie znikła. — Liczba konstablów w *Sheffield* i okolicy powiększoną została od 200 do 1000. Siedmiu tak nazwanych delegatów, których tam poymano, odesłano do *Londynu* i znaydują się tu w więzieniu. Są to ludzie niższéy klassy.

Watson nie może teraz wyyśdź na krok z domu jak tylko się ukaże, wnet go otaczają i życzliwość mu swoję oświadczają. Gdy *Preston* do domu był wieziony, miał przemowę do ludu, w któréy między innemi wyrzekł. „ Rodacy, odnieśliśmy zupełne zwycięztwo nad tyranami rodzaju ludzkiego. To, co dzisiay zaszło, zapisane będzie w xięgach historyi i podane do potomności. “ *Thistlewood* powiedział: „ Rodacy, z wielkiego zwycięztwa, jakeśmy dzisia odnieśli, usiłuymy korzystać z czasem etc. “

Wczora uczynił Lord *Sidmouth* w Izbie wyższéy wniesienie, względem odczytania po trzeci raz bilu względem zawieszenia aktu *Habeas Corpus.* Oświadczył, iż zawieszenie to uważa za środek ludzkości: gdyż tym sposobem ministrowie są w stanie pozbawić mocy zwodzicielów ludu i podżegaczów, i zachować cierpiące niedostatek klassy od uwiedzenia, któreby bardziey jeszcze nieszczęście ich powiększało. Naygłównieyszymi nieprzyjaciółmi tego środku byli Xiążę *Bedford*, Margrabia *Welesley* i Lord *Holland*, którzy mocno powstawali przeciw nowo wprowadzonemu systematowi szpiegostwa. Bil zawieszenia przeszedł tym czasem ze znaczną większością głosów, 141 przeciw 37.

Izba niższa postanowiła, że zawieszenie aktu *Habeas Corpus* ma zostawać w swéy mocy, aż do upłynienia 6 tygodni od początku następnego zwołania parlamentu.

Wyspy Jonskie.

Zgromadzenie prawodawcze wysp Jońskich zebrało się tu dnia 23 z. m. Zagaił jeJenerał *Maitland*, Lord Kommissarz Angielski, wzywając, aby stosownie do artykułu traktatu Paryzkiego z dnia 5 listopada 1815, zajęło się ułożeniem ustawy konstytucyyney, która potém oddana będzie pod zatwierdzenie Królowi W. Brytanii, jedynemu opiekunowi wysp Jońskich. — Dnia 25 wspomniony Lord dał świetną ucztę; był na niey Kontr-Admirał *Penrose*, naczelny dowódca flotty Angielskiey na morzu środziemnem.

Czytamy w Gazecie berlińskiey ze *Włoch* pod 7m czerwca: „ Kiedy wiadomości z *Konstantynopola* odwołnią kommisarza tureckiego do przyięcia od Anglików miasta *Parga*, na brzegach *Albanii* położonego; w tymże czasie z *Korfu* donoszą: „ Gubernator Angielski wysp jońskich wydał rozkaz, ażeby na pomienionych brzegach różne mieysca obronne były przygotowane dla przyięcia woysk angielskich.

Teatr Wileński.

Nurzahad, czyli Nieśmiertelność i Bogactwa, Melodrama we 3ch Aktach z Francuzkiego.

Rzecz tego Dramatu znaioma iest czytelnikom narodowym z powieści pióra nieśmiertelnego Krasickiego pod nazwaniem, Historya na dwie Xięgi podzielona. Autor Dramatu przystosował należycie to dzieło wyobraźni do prawideł teatralnych — Młody człowiek, ulubieniec fortuny, przyiaciel iedynowładcy perskiego, zięć wezyra, i mąż nadobney i przyiemney niewiasty, a więc posiadaiący, zdaie się, wszystko, za czém sięczęstokroć w świecie ubiegamy, nieprzestawał iednak na tém, i gdy niezostawało nic do życzenia w tym, co go otaczało, zapragnął nadprzyrodzonych własności, to iest: nieśmiertelności i bogactw mimo całey rozrzutności nigdy się roztrwonić niemogących. Takiego nam autor Dramatu wystawił Nurzahada — Cóż go z tey umysłowey choroby, przez namiętność młodości gwałtownie działaiącey uleczyć skutecznie mogło, ieżeli nie ręka przyiaźni, dopuszczaiąc doświadczać wszystkich udręczeń i całey okropności błogiego na pozór stanu, za iakim wzdy-

chał. Znalazł on tego rzadkiego przyiaciela w Szachedrynie, Królu Perskim. Trafnie przez niego urządzone ułudzenia, dogadzaią całey chęci wyuzdanego młodzieńca, zyskuie niewyczerpane bogactwa i dar nieśmiertelności, z rąk dobroczynnego jeninsza: ieden tylko warunek pozostaie, iż uśpienia długoletnie przerywać muszą iego wieczno-trwałość. Jakież za każdym przebudzeniem znayduie okropne i umysł iego dręczące zmiany! Tu umiera ulubiona żona, tam wspólnice uciech i roskoszy, przed tym niebieskie Heruski ukazuią się w postaci bab zgrzybiałych, na których ślady przeszłych wdzięków czas nielitościwy ze szczętem zgładził; ówdzie, powiernik doświadczony żyć przestał; tam srogość nowego pana zagraża utratą wolności; słowem: wszystkim obcy, własney trwałości nudzący, coraz mocniey poczuwa ciężar, gdy taż sama dłoń przyiazna pod postacią cnotliwego derwisza, przychodzi ukoić męczarnie duszy iego. Nie nasyciły go bogactwa, ani roskosze, dla pozyskania których niezmierne rozsypywał skarby: poczuwa smak w szlachetnieyszym onych użyciu: chce wspierać nieszczęśliwych: zrzeka się szczególnieyszych wyższości swoiey nadludzkiey przywileiow: błaga Proroka, aby go z innemi podobnemi iemu tworami porównać raczył; aby mu fatalny dar nieśmiertelności odebrał i dawnego użycia spokoynieyszych uciech dozwolił. Tu wszystko dawną przybiera postać: wierna małżonka, czuły przyiaciel, poczciwy sługa rzuca się w jego obięcia: odzyskuie wszystko, co utracił, i poznaie iak daleko wygurowana iego wyobraźnia oddalała go od prawdziwego szczęścia — Takie iest zakończenie Melodramy Nurzahada: zakończenie prawdziwie szlachetne i buduiące, a zatem odpowiadaiące celowi Teatru, który zabawę z nauką pożyteczną właściwie łączyć powinien.

Przyznać z pociechą powinniśmy, że i tą razą Aktorowie nasi na pochwałę zasługuią: Pan Niedzielski dobrze bardzo przeiął się charakterem Nurzahada; należy mu tylko przypominać, aby roli swoiey lepiey się uczył: bo częste omyłki osłabiaią zupełnie podobieństwo do prawdy — Pannie Izabelli Górskiey życzemy, aby się odpraszała od rol śpiewaiących: bo fałszywość głosu niczym się nadsztukować nie da — Zresztą dodać iescze powinniśmy na pochwałę PP. Akcyonistow, że w tey sztuce na ozdobę sceny więcey, niżeli kiedy dali baczności.

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA

1. Od Rządu Gubernskiego Mińskiego ogłasza się iż w tameczney Izbie Skarbowey, na wypuszczenie w dzierżawę do roku 1819, Ihumeńskich napitkowych poborow, będą się odbywały licytacye, pierwsza 16, druga 25 Julii, a trzecia i ostateczna dnia 11 augusta Roku teraznieyszego; przeto chcący się tego podjąć, zechcą przybywać dla pomienionych licytacyi z pewnymi Ewikcyami do teyże Izby Skarbowey, gdzie im i warunki zostaną objawione. Datt. Junii 11 dnia roku 1817. Sowietnik Czohłokow, Sekret. Czerniejew.

---

1. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, iż w tameczney Mieskiey Kommissyi na wypuszczenie w czteroletnią tenutę mieskich młynow z tartakiem i waluszem, będą się odbywały licytacye następnego mca Julii pierwsza 21, druga 22, trzecia i ostateczna dnia 23 Przeto życzący na to się podjąc, zechcą przybywać do teyże Kommissyi dla targow z prawnemi Ewikcyami, gdzie i kondycye zostaną im objawione. Datt roku 1817 Junii 11 dnia. Sowietnik Czohłokow, Sekretarz Czerniejew.

---

1. Rząd Obwodu Białostockiego zawiadamia, iż podług rozporządzenia Intendanstwa 1szey Armii, na mocy zalecenia JO. Główno komenderującego tąż Armiią Jenerał Feldmarszałka Barklaia de Tolli, naznaczone w ninieyszym Rządzie targi na dostawienie dla Woysk w tuteyzszym Obwodzie exystuiących prowiantu z 1go Oktobra b. 1817 do dnia 1go Junii 1818 Roku, w terminach 7go, 9go i 11go, i przetorzki 13, 14 i 17 następnego mca augusta, zatym maiący chęć przyjąć na siebie takową dostawkę raczą jawić się w wyrażonych terminach dla targów z należytemi kaucyami w ninieyszy Rząd. Sekretarz Kardynałowski.

---

3. Od rządu gubernalnego Litewsko-grodzieńskiego ogłasza się: iż 22, 25 i 27, a dla przetargu dnia 28 Junii, takoż następuiącego Julii 2 i 3 będą się odbywały w Izbie Skarbowey grodzieństiey licytacye, na reparacyą, budowę i przerobienie domu Skarbowego w mieście Grodnie przez Szpital Dywizyyny Grodzieński zaymującego się; na jakowy objekt wyrachowano summę 8,251 rub. 87 kop. srebrem; przeto chcący tego podjąć się, zechcą przybywać do tey Izby z pewnemi ewikcyami, niepoczytując za takowe ewikcye świadectw od różnych mieysc urzędowych na summy pieniężne ze Skarbu należne. Expedytor Kollegski Sekr. Sieleźniew.

---

1. Ponieważ Sąd Exdywizorski, z całym swym kompletem nie zawodnie dnia 30 Julii 1817 roku, podług obwieszczenia wydanego rozpocznie swą czynność w maiątku Lucynie w Gubernii Mińskiey, powiecie Wileyskim W. Wincentego Szklennika b. Assessora Sądu N. Ziem. P. Wileyskiego, a zatym, aby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie W. Szklennika byli o tym uwiadomieni, mianowicie o terminie maiącego się rozpocząc Sądu Exdywizorskiego, remissą Głgo Sądu Mińskiego 2go Departamentu przeznaczonego ku satysfakcyi Wierzycieli tegoż W. Szklennika, ninieysze ogłoszenie podaiąc do Gazety Krajowey Kur. Littgo dla dowodu podpisuię się Datt roku 1817 Junii 2 dnia.

A. Makowski.

---

1. Imieniem WW. Tomasza Kapitana woysk Pollch stryja Ireniego Eustachego i Prota Podkomorzycow Mińskich, synowcow Proszyńskich czyni się oświadczenie z następney okoliczności: ś. p. Rafał Proszyński po długiey chorobie zzedłszy bez dyspozycyi z tego świata, maiątek po sobie zostawił do posiadania naturalnym Sukcessorom to jest: bratu i synowcom własnym, wyżey imionomi poszczególnionym Proszyńskim. Zę zaś natymże maiątku mogą się znaleść prawne długi zeszłego Rafała Proszyńskiego, zatym oświadczaiący się Proszyńscy, uznali za rzecz słuszną, nietykaiąc w niczym przychodzącego na siebie spadku, wezwać nayprzod przez ninieysze oświadczenie i przez Gazetę Kuryera Litewskiego, wszystkich kredytorow lub Pretensorom do maiątku ś. p. Rafała Proszyńskiego, aby do dnia 1go Septembra idącego 1817 roku przez podobne w aktach Ziem. Mińskich oświadczenie zawiadomić raczyli o istocie swoich należnościow; wiadomość tym sposobem przyniesiona posłuży oświadczaiącym Proszyńskim do obrania środków zaspokoienia (ile maiątek odpowiedzi uległy wystarczać będzie,) wszystkich długow zeszłego Rafała Proszyńskiego jakietylko prawnemi i niewątpliwemi bydź się okażą. — Co też dopełniając ninieysze oświadczenie podpisujemy.

Tomasz Proszyński Kapitan WZ. P. takowe oświadczenie w Imieniu Irenego, Eustachiego i Prota Proszyńskich Podkomor. Mińsk. iako Plenipotent podpisuię Joachim Kudzinowicz.

---

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, w dobrach Saktelach, w Pttcie Szawellm, dziedzictwa JP. Alozego Juriewicza, za remissą Sądu Ziemgo Szawell., ustanowiony, dnia 13 marca teraźń. r., otworzył swą juryzdykcyą, i pierwiastkowych z dzieła wypływaiących potrzeb ułatwienie, stronom nakazał, a ostateczną rozprawę, na dzień 9ty lipca tegoż r. zapowiedział, na jakowy termin, aby wszystkie osoby, do wyrażonych dóbr i onych dziedzica maiące pretensye, pod upadkiem onych, z zupełną gotowością, do rozprawy, same lub przez umocowanych, stanęły, przez ninieyszą awizacyą trzykrotnie wzywa. 1817 maia 1. Zgodno z Protokułem: zaświadczam Ziemski Szawell. Exdywizor Rejent Franciszek Piotrowicz.

---

3. Sąd Główny Wileński 2go Departamentu stosownie do wyroku swoiego dnia 21 Februaryi idącego 1817 roku nastałego, uwiadamia Kredytorow zeszłego Pisarza Ziemskiego Wileńskiego Ignacego Kończy, którzy po Dekrecie Ziemskim Wileńskim 1795 nie

są ieszcze zaspokojeni, ażeby dla zyskania należnych sobie satysfakcyi jawili się nie zawodnie pod upadkiem pretensyow sami lub przez prawnie umocowanych Plenipotentow w Sądzie Exdywizorskim na maiątek zeszłego Jana Sthwińskiego naznaczonym, ktoren jak z Raportow widać zaymuie się w mieście Wilnie kontynuacyą poruczonego sobie Dzieła. Datt roku 1817 *miesiąca Junii 26 dnia.*

Wincenty Malecki Assessor Sądu Głgo.
Regent Ignacy Choroszewski.

---

1 Sąd Ziem. Ptu Wileń z mocy Dekretu Remissyynego Sądu Gł Litt. Wileń. Depart. 2go w Sessyach pobiednich zaymuiąc się rozbiorem dzieła taxy Exdywizyi maiątku W. Wincentego Romanowskiego Podstarosty b. Ptu Wileń po wysłuchaniu głosow produktowych i Replikowych, oraz wyexpedyowaniu Aktow, na dniu 10 teraźn. mca Julii, w oczewistym wyrokowaniu wziąć do namowy postanawiaiąc: pomimo iuż czynione awizacye o odbywaiącym się processie Konkursowym maiątku W. Romanowskiego, ostatecznie obwieszcza, ażeby przed wzięciem w namowę ogulnego dzieła do powyżey zamierzonego terminu w Sądzie Ziem Ptu Wileń iawiły się strony, z tém ostrzeżeniem, że pod nieznaydowanie się z Kredytorami i Pretensorami amissia ich pretensyow, a z Debitorami etiam pod niestanność oczewisty nastąpi wyrok.

Józef Urbanowicz Reg. Ziem. Ptu Wileń.

---

2. Rada miasta Wilna na skutek zalecenia Zwierzchności uwiadamia: iż znayduiący się w teyże Radzie zegar stołowy mahoniowy, przez Sąd Exdywizorski na conto zawinioney miastu przez JP. Maryannę Morawskę arendy wydzielony, przez Publiczną Licytacyą w dniach 5, 6 i 9m następniącego mca Lipca na Ratuszu w Radzie odchodzić maiącą, więcey daiącemu wyprzedanym zostanie, do kupli jakowego zegara ażeby w naznaczonych Terminach JPP. Ambienci jawili się ninieysze w Gazecie Kuryera Litto zamieszcza ogłoszenie. Datt na Ratuszu Wileńskim w Radzie miasta Wilna roku 1817 mca Junii 25go dnia.

Jan Kamiński R. M. W.

---

1 Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc.

Urodzonym Ignacemu Zawiszy Prezydentowi Sądu Granicznego Pttu Kowień. Michałowi Chrapowickiemu, Podkomorzemu Ptu Babinowieckiego, Stanisławowi Piłsudzkiemu Marsz. Ptu Telszew., Józefowi Siwickiemu Marszał. Kowień., Michałowi Mincykowi Sędz. Gran. Kowień., Józefowi Kiersnowskiemu Tytularnemu Sowietnikowi, Antoninie Dworzeckiey Rott Ptu Kowień., Tadeuszowi Mickiewiczowi Sędz. Gran Pttu Upit. sukcessorom zeszłych Adama Tyszki, Jana Narsmowskiego i ich opiekunom Wiktoryi Kognowieckiey b. Marszał. Ptu Kowień. Gasperowi Kowerskiemu Krayczycowi Witebskiemu, Grzegorzowi i Bogumile Łonkiewiczom posiadaiącym iego maiątek, Michałowi Alexandrowiczowi Szamb. b. Dworu Pol. Sukcessorowi zeszłego Brygadyera Alexandrowicza, Ambrożemu Jagminowi b. wywodowemu Deputatowi Szawel. dzierżącemu iego fundusz Józefowi Medekszy b. Asses. Sądu Niższego Ziem. Kowień., Janowi oycu, Janowi synowi Rożewiczom, Kazimierzowi Truskowskiemu Sędziemu Ziem. Upit. Staroz. Leybie Gabryelowiczowi Obywatelowi Wilkiskiemu; Dawidowi Hirszowiczowi Obywatelowi Skirstymonskiemu i iego synowi Zalce Dawidowiczowi Jurborskiemu obywatelowi; Ferzbergom; Mortchelowi Berełowiczowi, Chowsie Benikowiczowi, Faybiszowi Jankielowiczowi, debitorom; Pozew Edyktalny, przed Sąd Podkomorsko-Exdywizorski, w maiętności Syruliszkach w Pcie Rosień. położoney, na dniu 15m Julii idącego roku, sądzić się maiący. Z powodztwa Urodzonego Antoniego Syrucia Kapitana woysk Rossyyskich, w referencyi do uczynionego oświadczenia na taxę i Exdywizyą, nastałey w drugim Departamencie Sądu Głgo Lit. Wileń. remissy, a za oną zakroczonego w roku 1816 mca Decembra 10 dnia dyllacyynego w rzeczonym Sądzie Podkomor. Exdyw. Dekretu wynosi się, a wszczególności oto: iż co Obżłni Ignacy Zawisza w roku 1804 na wexel czer. złł. tysiąc. Michał Chrapowicki, za trzema inskrypcyami w roku 1812 czer. zł. 160 i rubli sr. 80. Stanisław Piłsudzki w roku 1812 za dwóma obligami czer. zł. 230. Józef Siwicki własnoręcznym obligacyynym skryptem 1809 Ru dnia 5go Febr. czer. zł. 150 Michał Mineyko za obligiem 1802 Ru Januar. 16 czer. zł. 50, Józef Kiersnowski 1807 marca 15 dnia na własnoręczną inskrypcyą rubli srebr. 1000, Antonina Dworzecka 1810 Ru Febr. 1 dnia na oblig rubli sr. 180, Tadeusz Mickiewicz w Ru 1808 Julii 26 własnoręczną inskrypcyą rubli sr. 200 udzielnie wedle uczynionego w Ru 1810 7bra 29 kontraktu, za siana łącznego pudow 4,000 i za wzięty owies, w liczbie purow 30. Zeszli z tego świata Adam Tyszko Roku 1810 maia 28 za rewersem Owsa purow 30, Jan Naramowski za inskrypcyą 1812 roku marca 5 Urodzonemu Leopoldowi Szukszcie wydaną, a Załmu przelaną rubli assygnacyynych sto czterdzieścia i Franciszek Kognowiecki za trzema inskrypcyami w roku 1809 wydanemi rubli sr. 120 i zł. pol. 926 gr. 10 pożyczyli, toż Gasper Kowerski za kartą w roku 1808 Julii 23 rubli sr. 220, takoż zeszły Fabian Alexandrowicz Brygad. b. w. pol. za piąćma obligami różne daty noszącemi sp. Ludowice Syruciowey Podkom. Pttu Kowieńsk. matce Załgo wydanemi i za szóstym z przelewu JX. Szymkiewicza Gwardyana Datnowskiego Konwentu JXX. Bernardynow czer. zł. 1205 i zł. pol. 14 zawinił, z ktorey summy scheda dla Załgo przynależy, również od Jana Siemaszki czer zł. osm i zł. pol 300, od Józefa Medekszy czer. zł. 7 i zł. pol. 280, od Janów oyca i syna Rożewiczow rub. sr. 12 i zł. pol. 200, od Star. Leyby Gabryelowicza, Wilkiskiego rubli sr. 180 i zł. pol. 1,300 za Dekretem ultimarnym Grodz. Kowień w roku 1812 marca 20 ze wszystkiemi zakroczonym od Dawida Hirszowicza obywatela Skirstymoń. i iego syna Załki Dawidowicza Ferzbergow za dwóma inskrypcyami w roku 1810 Augusta 15 dnia wydanemi rubli sr. 900 od Mortchela Berelowicza rub. sr. 200 i zł. pol 620 od Mowszy Benikowicza rub. sr. 582 i zł. pol 623 gr. 24 od Faybisza Jankielowicza rub. sr. 30 i zł. pol. 560; również za Dekretem ultymarnym Pttu Kowień. roku 1810 9bra 17 dnia zapadłym przysądzonych, naostatek od Obżłgo Kazimierza Truskowskiego z summy rubli sr. 834 kop. 63 (i za nie zostawione usiewy zbożowe w Starostwie Rumszyskim, wczasie przeyścia tegoż Starostwa z possesyi dożywotney, zeszłey Barbary Truskowskiey matki Obżłgo we władanie Administratorskie sp. Augustyna Syrucia) Dekretem Sądu Gł. Litt. Wileń. 2go Departamentu rekognoskowaney, dla Załuiącego w schedzie należy się. Jakowych debitow za Obligami i Konwikcyami przewiedzionemi wykazanych, Obżłni dotąd gdy nieoddaliście, przeto Załcy w celu dopełnienia wszystkim swym Wierzycielom satysfakcyi, wszystkich obżałowanych iako zawiniaiących do massy pozywa, i zakłada prośby o zasądzenie na Obżłch każdym poszczególnie summ z procentami i expensami prawnemi i dołączenia takowych do massy na satysfakcyą z Kredytorow iść powinney o znaglenie wszystkich sukcessorow (iako dziedziczący maiątki i fundusze, odpowiedzi uległe do znosu długow ich Antecessorow, oraz o zasądzenie tego, co czasu sprawy proszonym będzie.

Roku 1817 mca Junii 28 dnia Woźny niżey wyrażony świadczę, iż kopią tego Edyktalnego Pozwu z autentykiem zgodną po JWW. i WW. Ignacego Zawiszy Prezyd. Gran. Pttu Kowień., Michała Grafa Chrapowickiego Podkom. Babinowiec., Stanisława Piłsudzkiego Marsz. Pttu Telsz., Józefa Siwickiego Marsz. Ptu Kowień., Mineyki b. Sędz. Gran. Ptu Kowień., Józefa Kiersnowskiego Tytul. Sowiet. Antoninę Dworzecką Rotm. Ptu Kow., Tadeusza Mickiewicza Sędz. Gran. Ptu Upit. sukcessorow zeszłych Adama Tyszki, Jana Naramowskiego i ich Opiekunow, Wiktoryą Kognowiecką b. Marsz. Ptu Kow, Gaspra Kowerskiego Krayczyca Witeb., Grzegorza i Bogumiłę Łonkiewiczow, Michała Alexandrowicza Szamb. b. Dworu pol., Ambrożego Jagmina Dep. b. wywodowego Szaw. Józefa Medekszy b. Asses. Sądu Niższego Ziem Ptu Kow., Janow Rożewiczow, Kazimierza Truskowskiego Sędz. Ziem. Upit., Staroz. Leyby Gabryelowicza Obyw. Wilkiskiego Dawida Hirszowicza Obywatela Skirstymon. i iego syna Załki Dawidowicza Obyw. Jurbor. Ferzbergow, Mortchela Berelowicza, Mowszy Benikowicza i Faybisza Jankielowicza — Oczewisto w Redakcyi Wileń. dla umieszczenia, do Kuryera Lit. podałem i o terminie zjazdu Sądow Podkomorsko Exdywizorskich do maiątku Syruciow Syrutyszek zwanych w Pcie Rosień. położonych na dzień 15 Julii teraźnieyszego Roku oznaymiłem i zapowiedziałem.

Wincenty Kuczewski Woźny Pttu Wileń.

1: Oświadczenie Imieniem JW. Wincentego Białłozora b. Marszałka Pttu Rosieńskiego, z następney okoliczności uczynione zeszły Lutkiewicz Marszałek Powiatu Szawell. rozporządzaiąc cały swóy maiątek, dość wczesną przed śmiertną dyspozycyą w Ziemstwie tegoż Powiatu Szawell. przyznaną i zupełnie Testamentowi w przeciągu tegoż czasu przez siebie czynionemu odpowiednią dziedzictwo Ziemi na syna swoiego Onufrego Lutkiewicza Kapitana b. woysk Poll. przeznaczył, a córkom trzem jako to: Barbarze, Tekli, i Teressie, w pewney ilości wyposażenia zadeterminował, tudzież i inne rozmaite tymże rozporządzeniem testamentowym. wyliczył kondycye i warunki przez wyżey wspomnionego W. Onufrego Lutkiewicza uskutecznić się powinne, a dla dostatecznego we wszystkim uzupełnienia, w górze wyrażonego Białłozora za Exekutora takowey Testamentowey dyspozycyi udeterminował. Po zeyściu więc iego, kiedy nieraz rzeczony JP. Onufry Lutkiewicz, do uskutecznienia przepisa-

nych ostatnią wolą oyca swoiego postanowień, zabrał się; a to pod Exekutora testamentowego wiadomością w ówczas pom ędzy załatwieniem nieraz wspomnioney oyca swoiego dyspozycyi, przemówił głos w Kuryerze Litewskim JW. Teressy Lutkiewiczówny Mar. z którego domyślać się należy, że ostatnia wola i postanowienie oyca względem córek swoich, jey doskonale wiadomemi niebyły. Uczuł przeto potrzebę aktor niżey piszącego się, iako Exekutor testamentu, ażeby również przez Gazetę jey odpowiedział; że ten wydział wyposażenia, iaki zeszły Lutkiewicz Marszałek w testamencie swoim dla córek zakreślił zawsze iest do oddania w pogotowiu, niech tylko JW. Teressa Lutkiewiczówna, czyli sama zjedzie, czyli też prawnie umocowanego Plenipotenta do odebrania tey należności, i z niey zakwitowania zaśle, bez przewłoki ilość swoią odbierze, a tak i demonstracya w tymże Kuryerze Litewskim na Inwalidacyą dziedzictwa tylekroć wspomnionego JP. Onufrego Lutkiewicza okazywana niepotrzebną podobno będzie.

Proszony od JW. Wincentego Białłozora b. Marszałka Ptu Rossieńskiego o podanie togo oświadczenia do Gazety Kuryera Litto, popisuię się

Jozef Ryngayłło.

---

1. Niżey podpisany podaię następną awizacyą w roku 1811 testamentem sporządzonym, a 1812 korroborowanym zeszły Kazimierz Pankiewicz Wincentemu Marciukiewiczowi vel Pankiewiczowi nieznayduiącemu się w kraiu pewną część kapitałow przeznaczył; z warunkiem ieżeliby do roku 1817 Junii 16 niepowrócił, wyż rzeczony Marcinkiewicz vel Pankiewicz: takowy Kapitał ma bydź rozdzielony po między inne osoby: Exekutorem tego testamentu przeznaczył Felixa Wróblewskiego Rotmistrza Wilkom., gdy śmierć, niedozwoliła Z. Wróblewskiemu wypełnić wolę Z. Pankiewicza, przeporuczył mnie Onufremu Kulwieciowi; powodem czego maiąc chęć ostateczney woli z: Pankiewicza zadosyć uczynienia; ponieważ żadnego zgłoszenia się od tegoż Wincentego Marcinkiewicza vel Pankiewiczn dotąd niemam, czynię niniejsze zawiadomienie, że jeżeli od daty wyyścia tey awizacyi w przeciągu miesięcy 3ch nie przybędzie w powiat. Wilkom. do Folwarku Szył w parafii Tronpieńskiey leżącego; tedy takowy kapitał podług postanowienia Z. Kazimierza z Gińwjada Pańkiewicza wezmie swe skutki. Datt roku 1817 Junii 18 dnia

Onufry Kulwiec Porucza. woysk byłych Kawaleryi Litewskiey.

---

3. Niżey podpisany maiąc Proceder od dawnego czasu z WJPP. Dominikiem i Cezaryą, z Zukowskich Skibniewskim i na ony z odwodu odpowiadaiąc na końcu w roku ninieyszym 1817 apryla 6 dnia zapadł dekret oczewisty, satysfakcyą uprzedniemu Dekretowi Sądu Ziem. Oszmiań. dla tychże Skibniewskich w jedney Kategoryi przeznaczaiący, którym summy ogólney Kapitalney Procentowey i Expensow prawnych na termin do zapłacenia w roku ninieyszym 1817 apryla 23 dnia złł. poll. 7.388 gr. 10, zasądzono, w iakowym terminie z okazyi bliskości onego, a naybardziey ze względu nieuzupełnienia wzaiemnych obowiązków ze strony tychże WW. Skibińskich, iak oświadczenie w dniu 1 maia teraźń. roku w aktach Ziem. Oszm. zapisane obiaśnia, awizuiący niemogąc opłacić; w późnieyszym kilką dniami czasie oną summę w gotowości zupełney do zaliczenia lub Lokacyi w Kancellaryi przywoził, lecz gdy ze strony WW. Skibniewskich niebyło pilności do wzięcia a Kancellarya do Lokacyi nie przyięła, przeto awizuiący oną do siebie wziąwszy oświadczył przed aktami Ziem. Oszm. i oświadcza się, ze summę do zwrótu ma w pogotowie byleby sama W. Skibniewska jako aktorka oney odbierać raczyła lub gdyby podług warunkow Dekretu Plenipotencyą Sądownie przyznaną i prawnie sporządzoną do tego Przedmiotu na Imie męża swojego, lub kogo bądź przysłała, a że dawny przeciąg czasu, niewidzenia teyże Skibniewskiey wninieyszych stronach, zradza obawę w awizuiącym o jey bytności i życiu — Przeto przez ninieyszą awizacyą czyni badania Publiczne, prosi oney samey przybycia dla uzyskania w osądzoney i nie appellowaney rzeczy skutku lub przeciwnie, gdyby potrzykrotnym przez Gazetę doniesieniu Pubilcznym miał w następność dla siebie drogę śledzenia o jey pobycie i życiu przez właściwe srzodki, a nadto iżby każdy ktokolwiek będzie przez W. Dominika Skibniewskiego robić układy, w rzeczy i w interessie żony jego, uważał za nielegalne dzieła, gdyż bez mocy i Plenipotencyi oraz wiedzy aktorki wszelaka czynność byłaby słabym i podstępnym tworem niniayszą awizacyą do Kuryera Gazet. Litto Wileń. podaiąc oną własną ręcznie podpisuię.

Józef Zukowski.

---

1. Paweł Szulewicz wybywaiąc Janowi Minkiowiczowi Obywatelowi miasta Wilna kamienicę pod Nr. 375 i 377 na ulicy Franciszkańskiey w Wilnie położoną gdy tenże Jan Minkiewicz za oną dotąd niezapłacił, warunkow przyiętych niedotrzymuie, i wiele krzywd dopełnił, przeto niżey podpisany mając o to rzecz, iak równie, i o nieważności tego prawa mówić, uprzedza Publiczność, aby nikt w żadne układy otęż kamienicę z Janem Minkiewiczem niewchodził, i pieniędzy na one nie pożyczał ostrzega 1817 Julii 2 dnia

---

2 Niżey podpisany do powszechney wiadomości podaię, że w roku idącym 1817 mca maia 26 dnia otrzymałem w Sądzie Ziemskim Wileńskim na JP. Karolu Kuczewskim Dekret unikczemniaiący wszelkie iego napaśne pretensye, przeznaczaiący rehabicyą do połowy domu moiego w mieście Wilnie pod zielonym mostem sytuowanego po Magdalenie Kuczewskiey, w nieprawnym dzierżeniu tegoż Karola Kuczewskiego dotąd byłego, a za wybierane nienależnie intraty, za rozebrane i rozprzedane budowle, za zabrany ruchomy móy maiątek wskazuiący na tymże Karolu Kuczewskim rubli sr. 7962 kop. 62 i pół zwolnym zaięciem i wyprzedaniem wszelkiego iego maiątku przez licytacyą, a za niewystarczeniem z wolną sekwestracyą osoby; do wyexekwowania którego prawne uczyniłem kroki — lecz gdy JP. Karol Kuczewski w celu dopełnienia mnie ieszcze szkod większych, jak słyszeć daie się, stara się na ten dom brać pieniądze i różne frymarki czynić, żeby więc każdy był ostrzeżony i w żadne układy moiego domu tyczące się niewchodził, ostrzegam, gdyż każdy z nim wchodzący, lub daiący na dom móy pieniądze, będzie winien straty własney nieostróżności — Wincenty Kuczewski W. P. W.

---

2. Stosownie do układow familiynych i uprzedniego ogłoszenia wyprzedanym został w części po zeszłym S. P. Franciszku Święcickim pozostały maiątek ruchomy przez Publiczną Licytacyą, na którey gdy późniey mała liczba Ambientow zchodzić się zaczęła; zadeterminowano powtórnie ogłosić zupełną wyprzedaż na pozostałe jeszcze wszelkie Artykuły, iako to: tarcice ręczne i tartakowe, dyle rozmaite zdatne do fabryk i młynow, miedź browarna i kuchenna, cyna, i nie wielka ilość octu; takoż różny sprzęt Pokoiowy i Gospodarski, rozmaite narzędzia, i naczynia browarne i Gospodarskie, oraz bydło i Swinie; w ostatku usiew żytni w liczbie beczek 12stu na placach ku końcu Antokola będących znayduiący się. Zyczący zatém co z poszczególn onych tu artykułow kupić, zechcą do Dworku, w którym zeszły S. P. Franciszek Swięcicki mieszkał na Antokolu pod Nm 1438 położonego, przybyć na dzień 2 Julii teraźnieyszego 1817 roku, na godzinę drugą po południu, iako na termin rozpoczęcia się powtórnego Licytacyi Publiczney, która będzie się póty odbywać w dniach nie świątecznych z odwołania przypadać maiących, póki zupełnie pomieniony maiątek wyprzedanym nie zostanie. — Roku 1817 Junii 25 dnia.

W imieniu swoim i rodzeństwa A. Swięcicki.

---

1 Z maiętności Szkadziszek w Pcie Wileń. w Parafii Rudominowskiey sytuowaney, zbiegła Kobieta w miesiącu Junii 23 dnia, maiąca przy sobie syna imieniem Karola od roku, sama matka wieku średniego, urody niskiey, twarzy chudey, sniadawey, oczu błękitnych Jeżeliby kto miał u siebie takową niewiastę, albo ią przeiął, raczy za posrzednictwem Sądu Niższego odesłać do wyżéy pomienionego maiątku, o co naypokorniey uprasza.

J Szadurski Ekonom.

Wyjeżdżający zagranicę

(*Ogłasza się po raz drugi.*)

Prezydent Grodzki Szawelski, Konstanty Herubowicz z dwóma lokaiami, Ignacym Kozłowskim i Konstantym Guzikowskim do Pruss.

Professorowa Anna Kilian z synem Hermann wyieżdżaią do Lipska w Saxoni

---

(*Ogłaszu się po raz trzeci.*)

Jan Rieh Magister Medycyny, dla interessów własnych do miasta Lwowa, w Galicyi Austryackiey na trzy miesiące.